

## Αναζητώντας την Αντιγόνη στη δίνη των καιρών

Ο καλλιτέχνης είναι αδίστακτος με τον εαυτό του. Δεν παύει να βασανίζεται, να αμφιβάλλει για το έργο του, για τους τρόπους που επιλέγει να εκφράσει την αγωνία που τον καταρέχει. Συχνά προσπαθεί να απελευθερωθεί από την πρότερη εκδοχή του εαυτού του, αυτο-αναιρούμενος προς όλες τις πιθανές και απίθανες διαστάσεις, σε βαθμό που κλονίζονται ή και αποδομούνται όλα τα ακλόνητα ψυχικά και πνευματικά του οικοδομήματα. Από την άποψη αυτή, τα ερωτήματα που θέτει για τη δουλειά και την τέχνη του είναι όλο και πιο προκλητικά, ιδιαίτερα, μάλιστα, όταν η ιστορική περίοδος στην οποία τυχαίνει να δουλεύει και να ζει κανείς είναι ιλιγγιωδώς μεταβατική, με απρόβλεπτες συνέπειες για όλη την ανθρωπότητα.

Ο τρόπος που η οικονομική κρίση αλληλεπιδρά με την πανδημία, φέρνει στο προσκήνιο μια κρίση ανθρωπολογική. Προς τι ο άνθρωπος στους καιρούς των μικροβίων και του αδύνατου πένθους, όταν δηλαδή, δεν μπορείς ούτε τους νεκρούς σου να θρηνησεις; Πώς συμπεριφέρεται το ανθρώπινο σώμα στην εποχή του φόβου και της ιατρικοποίησης όλων των όρων της ζωής; Ποιος μπορεί να είναι ο ορίζοντας της πράξης και της σκέψης μας όταν η πόλη νοσεί και η φύση κατασιτρέφεται στιγμής-στιγμή, με ανυπολόγιστες συνέπειες;

Η αρχαία τραγωδία ρίχνει ένα ιδιαίτερο φως σε τέτοιου τύπου ερωτήματα. Καθετί που η πόλη απωθεί ή φοβάται, καθετί που χρειάζεται να μετασχηματιστεί ή να ανατραπεί στη διαδικασία θεόσμησης της πόλης, αποκαλύπτεται με όλη του την ένταση στην ορχήστρα του αρχαίου θεάτρου. Αυτό που σήμερα ονομάζουμε *κριτική στάση*, στην τραγωδία αναπτύσσεται μέσα από το φίλτρο των μύθων, με οξύτατη ένταση, με γνώμονα πάντα τη χειραφέτηση των πολιτών.

Οι τραγικοί ποιητές τολμούν και αντικρύζουν κατάματα τις πιο απόκρυφες πλευρές της ύπαρξης κι εκεί μελετάνε όλες τις διαστάσεις της έκστασης, της μανίας, του πάθους, διεισδύουν στο βάθος της ανθρώπινης δομής κι αφήνουν τον πυρήνα της να εκραγεί. Η λειτουργία αυτή υπήρξε για μας πηγή μεγάλης έμπνευσης. Θελήσαμε να συνδεθούμε με τη φωνή, το σώμα και το πνεύμα, με το πάθος και το δέος των τραγικών προσώπων και μέσα από εκεί να αντιμετωπίσουμε τα φλέοντα ζητήματα για τα οποία ζουν, μάχονται και πεθαίνουν οι τραγικοί ήρωες.

Στην “Αντιγόνη” η επιθυμία της ταφής, του θρήνου και του πένθους, η αναγκαιότητα της εξέγερσης απέναντι σ’ ένα κράτος χωρίς ψυχή και πνεύμα, η συλλογική αγωνία για τον προσδιορισμό του τι εστί δίκαιο και τι άδικο, είναι ζητήματα που δεν έπαψαν ποτέ να μας συγκλονίζουν. Στην παράσταση της Ομάδας Σημείο Μηδέν εκφράζονται με όρους ψυχοφυσικής ενέργειας και μουσικότητας. Στο ενεργοποιημένο σώμα μορφή και περιεχόμενο, στυλιζάρισμα και φυσικότητα, αίσθηση και σκέψη,

συγκίνηση και αντίληψη συνυπάρχουν δυναμικά ως μέρη ενός οργανικού όλου, που ορίζει την καθολική παρουσία του ηθοποιού πάνω στη σκηνή.

Η νεαρή Αντιγόνη με την στάση της διαπερνά τον φόβο, οδεύει προς τον θάνατο και διεκδικεί με κάθε κόστος μια αξιοβίωτη ζωή, σύμφωνα με της αρχές του “συμφιλείν”, της επιθυμίας δηλαδή να μοιράζεται την αγάπη κι όχι το μίσος, της ανάγκης για συνομιλία συνύπαρξη με τον Άλλον, τον διαφορετικό και ξένο, τον ενδεχομένως “επικίνδυνο”, αυτόν που ξεφεύγει από τις καθιερωμένες νόρμες και ρετσέτες. Από την άποψη αυτή η στάση της είναι ταυτόχρονα ερωτική και εξεγερσιακή.

*Σάββας Στρούμπος*

*Αθήνα, 1/8/2020*